

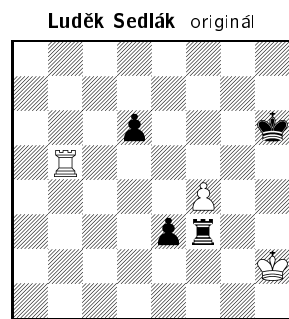
Překvapivé věžovky (2)

Jaroslav Polášek a Luděk Sedlák

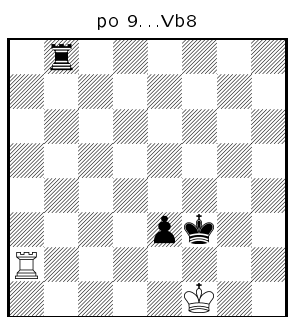
Díky Ludku Sedlákovi můžeme pokračovat v tématu minulé rubriky – neobyčejných věžovkách. Luděk mi poslal své dvě originální studie, přičemž tu první považoval „jen“ za jakousi přípravu ke studii druhé. Obsahuje však pěkný motiv, jak se zbavit svého „přebytečného“ pěšce. Tartakower kdysi v nadsázce pravil: „Všechny věžovky jsou remis.“ Vzápětí však dodal „že až na ty, které jsou vyhrané“. Dnes, díky sedmikamenovým Syzygy tablebazím se můžete přesvědčit, že obě Ludkovy studie remízou skutečně skončí.

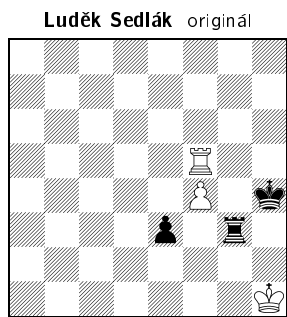
Luděk Sedlák

1 Bílý remízuje

2 po 9...Vb8

3 Bílý remízuje

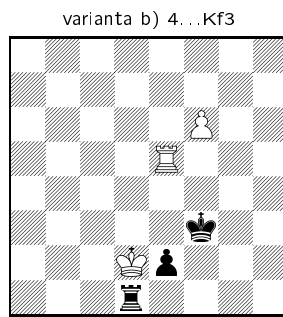
D3 K D1 se Ludkovi podařilo přikomponovat jiný úvod, který studii obohacuje o další zajímavé varianty. **1.Kh2!** Zamezují 1...Kg4, na což by přišlo 2.Vg5+. Prohrává 1.Ve5? Kg4! 2.f5 Kf3 3.f6 Vg4 4.Vf5+ (4.f7 Vf4) 4...Ke4 5.Vf1 e2. **1...Vf3** **2.Ve5** 2.Kg2? Vf2+ 3.Kg1 Kg4(g3) 4.Ve5 Kf3! 5.f5 e2 6.f6 Vg2+! (po 6...Vf1+? 7.Kh2 e1D 8.Vxe1 Vxe1? 9.f7 by černý dokonce prohrál) 7.Kh1 Vg4 8.f7 Vf4 a černý vyhrává. **2...Kg4!** **3.f5** 3.Kg2? Vf2+ 4.Kg1 Kf3! a černý vyhrává jako v předchozí poznámce. **3...Vf2+** **4.Kg1** s rozvětvením:

a) 4...Kf4 5.Ve8! Věž musí pokrýt osmou řadu, aby podporovala postup svého pěšce. Po 5.Ve7? Kf3 6.f6 Vg2+! 7.Kh1 Vg5 8.f7 Vf5 by černý vyhrál. **5...Kf3 6.f6 Ke2!** Po 6...Vg2+ prohrává 7.Kf1?, např. 7...Va2 8.Kg1 Va1+ 9.Kh2 Va7 10.Ve7 Va5 11.f7 Vf5 12.Kg1 e2. Správné je pouze 7.Kh1!, načež

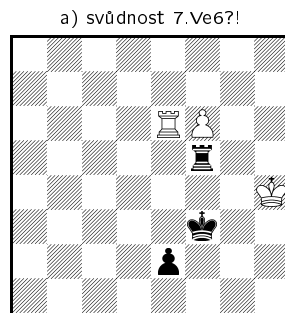
D1 1.Vb6! Po 1.Vd5? Vf2+! 2.Kg3 by černý získal rozhodující tempo 2...Vd2 3.Va5 d5 4.Kf3 d4 ke spojení svých pěšců a snadno by vyhrál. Po 1.Kg2? by černý mohl vyhrát dokonce dvěma způsoby: 1...Vf2+ 2.Kg3 Vf1! 3.Vb2 d5 nebo 1...Vxf4 2.Vb3 Ve4! 3.Kf3 e2! **1...Kh5!** Teď už 1...Vf2+ k ničemu nevede, po 2.Kg3 Vd2 3.Kf3 e2 4.Kf2 s dalším 5.Ke1 padne jeden z černých pěšců. **2.Vxd6 Kg4 3.Vg6+!** Bílý se musí nejprve zbavit „přebytečného“ pěšce f4. Nestačí 3.Ve6? Vf2+! 4.Kg1 Kf3! a černý by vyhrál, např. 5.f5 e2 6.f6 Vg2+! 7.Kg1 Vg5 8.f7 Vf5 8.Ve7 Kf2. **3...Kxf4** 3...Kf5 4.Vg8(g7) Vf2+ 5.Kg3! Ve4 6.Vf8+=. **4.Ve6!** Až teď! **4...Vf2+** **5.Kg1 Kf3 6.Vf6+!** Bílý vyčkávat nemůže, po 6.Ve8 Vg2+ 7.Kh1 Vg4 8.Vf8+ Vf4 by hned prohrál. **6...Ke2 7.Va6!** Aby se bílý zachránil bočními šachy, musí věž dostatečně vzdálit od soupeřova krále. **7...Vf8 8.Va2+ Kf3 9.Kf1 Vb8** (viz D2) Teď by po 10.Va1? Vh8 11.Kg1 Vg8+ 12.Kh2 e2 černý vyhrál, bílý však má k dispozici patovou záchranu. **10.Vf2+! exf2 pat.**

musí černý sám hledat remízu tahem 7...Kf2. **7.Va8!** Nestačí 7.Ve6?! Vf5! 8.Kg2 Vg5+ 9.Kh3 Kf3! 10.Kh4 s nadějí na 10...Vf5?! 11.Va6 e2 12.Vf6 (viz D4) s remízou, protože černý je v zugzwangu. Černý však přesune povinnost tahu na bílého 10...Va5 (nebo jinam po páté řadě) 11.Ve8 (11.f7 Vf5 12.Ve7 e2 s dalším Kf2) 11...Vf5 12.Ve6 e2 (viz D4) a na tahu je ke své smůle bílý. Remizuje pouze záchrana bočními šachy spojená s patovým motivem stejně jako v minulé studii: **7...Vxf6 8.Va2+ Kf3 9.Kf1 Vb6 10.Vf2+! exf2 pat.**

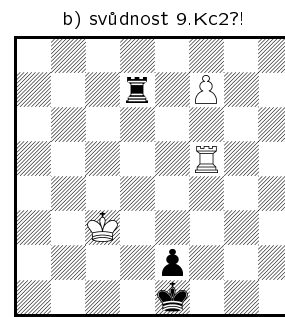
b) 4...Kf3 5.f6 Vg2+! 6.Kf1! Vyvrácení chyby 6.Kh1? už známe: Vg4(g6) 7.f7 Vf4. **6...e2+** **7.Ke1 Vg1+ 8.Kd2 Vd1+** Zdá se, že černý snadno vyhrává, ale... (viz D5) **9.Kc3!**

5 po 8...Vd1+

4 Vzájemný zugzwang

6 po 12.f7

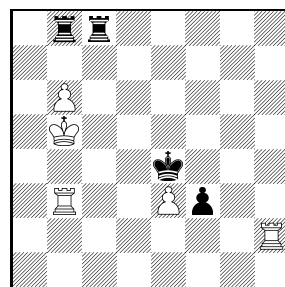
Po zdánlivě lepším 9.Kc2?! sice nejde 9...e1D? 10.Vxe1 Vxe1? 11.f7 a černý by ještě prohrál, ale po 9...Vd7! **10.Kc3** Kf2 11.Vf5+ Ke1! 12.f7 (viz D6) (12.Kc2 Vc7+! 13.Kb3 Kd2 14.Vd5+ Ke3 15.Ve5+ Kf3 16.Kb2 V7 17.Ve6 Kf2) 12...Kd1! 13.f8D e1D+ černý vyhrává. V koncovce těžkých figur většinou vítězí ten, kdo první sachuje, což je zde černý, např. 14.Kc4 De6+ 15.Kb4 Vb7+ 16.Vb5 De1+! 17.Ka4 Va7+! 18.Kb3 De3+ 19.Kc4 De4+ 20.Kc3 Dc2+ 21.Kd4 Vd7+ 22.Ke5 De2+ se ziskem věže. Bílému nepomůže ani **10.Vf5+** Ke4! 11.f7 e1D! 12.f8D a také zde černý snadno vyhrává, např. 12...Dd2+ 13.Kb3 Vb7+ atd.

9...Vd7 Po **9...e1D+** 10.Vxe1 Vxe1 11.f7 Vc1+ černý sice bílého pěšce zadřízí, ale bílý si ho právě včas pokryje králem: 12.Kd4 Vc8 13.Ke5=. **9...Kf2** 10.f7 Vd8 11.Vf5+ Kg3 12.Ve5! Kf2 13.Vf5+ s remízou opakovaním tahů. **10.Kc4! Vf7 11.Kd3! Vd7+** Po 11...Vxf6 nejprve 12.Ve3+, nikoli 12.Vxe2? Vd7+. **12.Kc4!** Ostatní ústupy prohrají: 12.Kc3? Kf2! 13.Vf5+ Ke1! 14.f7 Kd1! 15.f8D e1D+ či 12.Kc2? Kf2! 13.Vf5+ Kg3! 14.Vg5+ Kf4 15.Vg1 Kf3. **12...Kf2 13.Vf5+ b1) 13...Ke3 14.f7! Vxf7 15.Vxf7 e1D 16.Ve7+ Kd2 17.Vxe1 Kxe1 s remízou** v pozici holých králů. **b2) 13...Kg3 14.Ve5! Kf3 15.Kc5! Vf7 16.Ve6 Kf2** Zde bílý stihne podpořit svého pěšce, musí hrát ale přesně. **17.Kd6!** s remízou (17.Kd5? Vd7+ 18.Kc6 Vd3 19.f7 Vf3+).

Na závěr se podíváme na zajímavou čtyřvěžovku, ve které oslavenec **Pavel Freisler** (viz str. 285) přebral Jána Plachetku.

D7 Bílý má pěšce víc, ale postoupilý černý pěšec dává soupeři šanci na záchranu. **43.Vh4+ Ke5 44.Vbb4 Vf8! 45.Vbe4+ Kf5?** Prohrávající chyba. Nutné bylo 45...Kd5! (po 45...Kd6? 46.Vef4 f2 47.Vh1 by byl černý král od pěšce f2 příliš daleko) **46.Vef4** f2 47.Vh1 Vxf4 48.exf4 Ke4 a černý král přijde včas na pomoc svému pěšci, a po **46.Vd4+** Ke5 47.Vhe4+ Kf5 48.Vf4+ černého zachrání přesný ústup 48...Ke6! (po 48...Ke5? 49.Vxf8 Vxf8 50.b7 f2 51.Vf4 Vxf4 by 52.b8D+ bylo se šachem). **46.Vef4+ Kg5** 46...Ke5 47.Vxf8 Vxf8 48.b7 f2 49.Vf4 Vxf4 50.exf4+ **47.Vhg4+ Kh5 48.Vg3** Černý ztrácí svou poslední nadějí, pěšce f3 (48...f2 49.Vgf3). **48...Vfe8** Poslední léčka. **49.Vf7!** Přesnost až do konce, po okamžitém braní 49.Vgxf3? by přišlo 49...Ve6! se ziskem pěšce b6 a remízou. **49...Kh4 50.Vgxf3 Ve5+ 51.Ka6** a bílý vyhrál.

Freisler – Plachetka 1986

7 Bílý na tahu